

Launch 7e Milieustatistieken (MS) Publicatie

Name : Mw. Anjali De Abreu-Kisoensingh, BSc.
Institute : Algemeen Bureau voor de Statistiek (ABS)
Place : Torarica, Banquet hall
Date : 21 December 2016

Inhoudsopgave

- 1: Doel M.S. publicatie
- 2: Guidelines MS Publicatie
 - 2.1: CARICOM Core set
 - 2.2: FDES 2013
 - 2.3: SDG
- 3: Organisatie MS publicatie
- 4: Data beschikbaarheid
- 5: Gepubliceerde MS publicaties
- 6: Onderwerpen MS publicatie
- 7: Dataverzameling 7e MS Publicatie.
- 8: Tabellen & grafieken 2002-2016
- 9: Data verschaffers
- 10. Geselecteerde Resultaten
- 11. Uitdagingen
- 12. Kansen en Voordelen
- 13. Work in Progress/Toekomstige Activiteiten
- 14. Closing Remarks/Slotopmerkingen

1 :Doel MS publicatie

- Het voorzien in milieu data over verschillende onderwerpsgebieden en afkomstig van verschillende bronnen
- Het bijdragen tot een solide basis voor besluitvorming, om ontwikkeling te monitoren en om publieke bewustwording te bevorderen
- Aanzet tot onderzoek (Nationaal + Internationaal)
- Voldoen aan nationale, regionale en internationale verplichtingen /verdragen (CARICOM, UNSD & SDGs)
- Handhaven publicatie ritme en Awareness.

2: Guidelines MS Publicatie

- CARICOM CORE SET. (12 sectoren en 61 indicators). Deze lijst zal worden geupdate met de SDG indicators
- UNITED NATIONS STATISTICS DIVISION:
Framework for the Development of Environment
Statistics (FDES 2013). 6 componenten, 21 subcomponenten
en 458 indicatoren.
- (<http://unstats.un.org/unsd/environment/FDES/FDES-2015-supporting-tools/FDES.pdf>)
- UN:Sustainable Development Goals (SDG)
(enkele indicators : goal 2,3,8,9)
(Alle indicators: goal 6,7,11,12,13,14 en 15)

2.1: The CARICOM Core Set

(tussen haakjes aantal indicator)

- Sector 1: Population and Households (8)
- Sector 2: Tourism (6)
- Sector 3: Environment and Health (5)
- Sector 4: Natural Disaster (1)
- Sector 5: Energy and Minerals (7)
- Sector 6: Land use and Agriculture (3)
- Sector 7: Coastal and Marine Resources (4)
- Sector 8: Biodiversity (3)
- Sector 9: Forest (2)
- Sector 10: Air (8)
- Sector 11: Waste (6)
- Sector 12 :Water (8)

2.2: Framework for development of Environment Statistics (FDES 2013) - UNSD

2.3: Sustainable Development Goals (SDGs)

(enkele indicators : goal 2,3,8,9)/ Alle indicators: goal 6,11,12,13,14 en 15)

SDGs 2015 – 2030

Goal 1	End poverty in all its forms everywhere
Goal 2	End hunger, achieve food security and improved nutrition and promote sustainable agriculture
Goal 3	Ensure healthy lives and promote well-being for all at all ages
Goal 4	Ensure inclusive and equitable quality education and promote lifelong learning opportunities for all
Goal 5	Achieve gender equality and empower all women and girls
Goal 6	Ensure availability and sustainable management of water and sanitation for all
Goal 7	Ensure access to affordable, reliable, sustainable and modern energy for all
Goal 8	Promote sustained, inclusive and sustainable economic growth, full and productive employment and decent work for all
Goal 9	Build resilient infrastructure, promote inclusive and sustainable industrialization and foster innovation
Goal 10	Reduce inequality within and among countries

green (Goals 6 and 7) - entire goal is environmental

orange (Goals 2, 3, 8 and 9) - selected targets are environmental

SDGs 2015 – 2030 (cont.)

Goal 11	Make cities and human settlements inclusive, safe, resilient and sustainable
Goal 12	Ensure sustainable consumption and production patterns
Goal 13	Take urgent action to combat climate change and its impacts
Goal 14	Conserve and sustainably use the oceans, seas and marine resources for sustainable development
Goal 15	Protect, restore and promote sustainable use of terrestrial ecosystems, sustainably manage forests, combat desertification, and halt and reverse land degradation and halt biodiversity loss
Goal 16	Promote peaceful and inclusive societies for sustainable development, provide access to justice for all and build effective, accountable and inclusive institutions at all levels
Goal 17	Strengthen the means of implementation and revitalize the Global Partnership for Sustainable Development

green (Goals 11, 12, 13, 14 and 15) - entire goal is environmental

3: Organisatie MS publicatie (1)

- De publicatie bevat een Voorwoord, een Dankzegging, een lijst met CARICOM kern Indicatoren, een lijst met de UNSD (FDES2013) indicatoren, een lijst met Sustainable Development Goals (SDG) die gerelateerd zijn aan het milieu en een Algemene inleiding.
- Vervolgens bestaat de publicatie uit dertien (13) hoofdstukken. Elk hoofdstuk begint met een korte introductie, waarbij milieu vraagstukken van de specifieke sectoren worden besproken. De vraagstukken in elk hoofdstuk beschrijven de druk, de invloed op het milieu en de respons.
- En als laatst bevat het een lijst met definities, de bronvermelding en enkele bijlagen.

3: Organisatie MS publicatie (2)

- De presentatie van de milieu indicatoren (CARICOM, UNSD en SDG's) is per sector in Tabellen, Grafieken en in sommige hoofdstukken ook Figuren aangegeven.
- Niet alle vraagstukken worden ondersteund door relevante data. De reden is dat we niet alle gevraagde data hebben ontvangen of dat we niet in staat waren zulke data te achterhalen.
- De gebruikte taal voor de publicatie is Nederlands en Engels

4: Data beschikbaarheid

- De beschikbare data hebben betrekking op de recentste jaren, 2011-2015 en waar beschikbaar zelfs over 2016.
- Voor de voorgaande jaren wordt verwezen naar de vorige publicaties (2002, 2006, 2008, 2010, 2012 en 2014)
- Sommige data, welke reeds gepubliceerd zijn in de zes (6) publicaties zijn niet inbegrepen vanwege het feit dat die onveranderd zijn gebleven
- Een aantal data gaps bestaat nog en werk is in voorbereiding om enkele van deze gaps in de (naaste) toekomst tot het verleden te doen behoren.

5: Gepubliceerde MS publicaties

- 1ste Geselecteerde Milieustatistieken, 2002
- 2^e Milieustatistieken, mei 2006
- 3^e Milieustatistieken, december 2008
- 4^e Milieustatistieken, september 2010
- 5^e Milieustatistieken, oktober 2012
- 6^e Milieustatistieken, december 2014

- 7^e Milieustatistieken, december 2016
(vandaag gelaunched)

6: Onderwerpen MS publicatie

- De publicatie beslaat 13 relevante sectoren, namelijk:
- Hoofdstuk 1 : *Demografische en Socio-economische achtergrond*
- Hoofdstuk 2 : *Klimaat en Natuurrampen*
- Hoofdstuk 3 : *Toerisme*
- Hoofdstuk 4 : *Transport*
- Hoofdstuk 5 : *Milieu en Gezondheid*
- Hoofdstuk 6 : *Water*
- Hoofdstuk 7 : *Energie en Mineralen*
- Hoofdstuk 8 : *Bosbouw*
- Hoofdstuk 9 : *Hulpbronnen van het kustgebied*
- Hoofdstuk 10 : *Landgebruik en Landbouw*
- Hoofdstuk 11 : *Biodiversiteit*
- Hoofdstuk 12 : *Lucht*
- Hoofdstuk 13 : *Afval*

7: Dataverzameling 7^e MS Publicatie.

periode	Januari/februari 2016	Maart- 27 juli 2016	27 juli 2016
activiteit	• Versturen van de 1ste aanvraag brieven	• Verwerking data voor de Zero draft publicatie	• Presentatie Zero draft milieustatistieken publicatie tijdens de Milieustatistieken workshop. (Hotel Torarica, banquet hall)
	Augustus- september 2016	Oktober- november 2016	December 2016
activiteit	• Versturen van de 2^e data aanvraagbrieven • aan de stakeholders.	• Verwerking data en tekstanalyse.	• Launch 7^e Milieustatistieken publicatie op 21 december 2016

8: Tabellen & grafieken 2002-2016

Relevante Indicatoren van de Milieustatistiek Publicatie

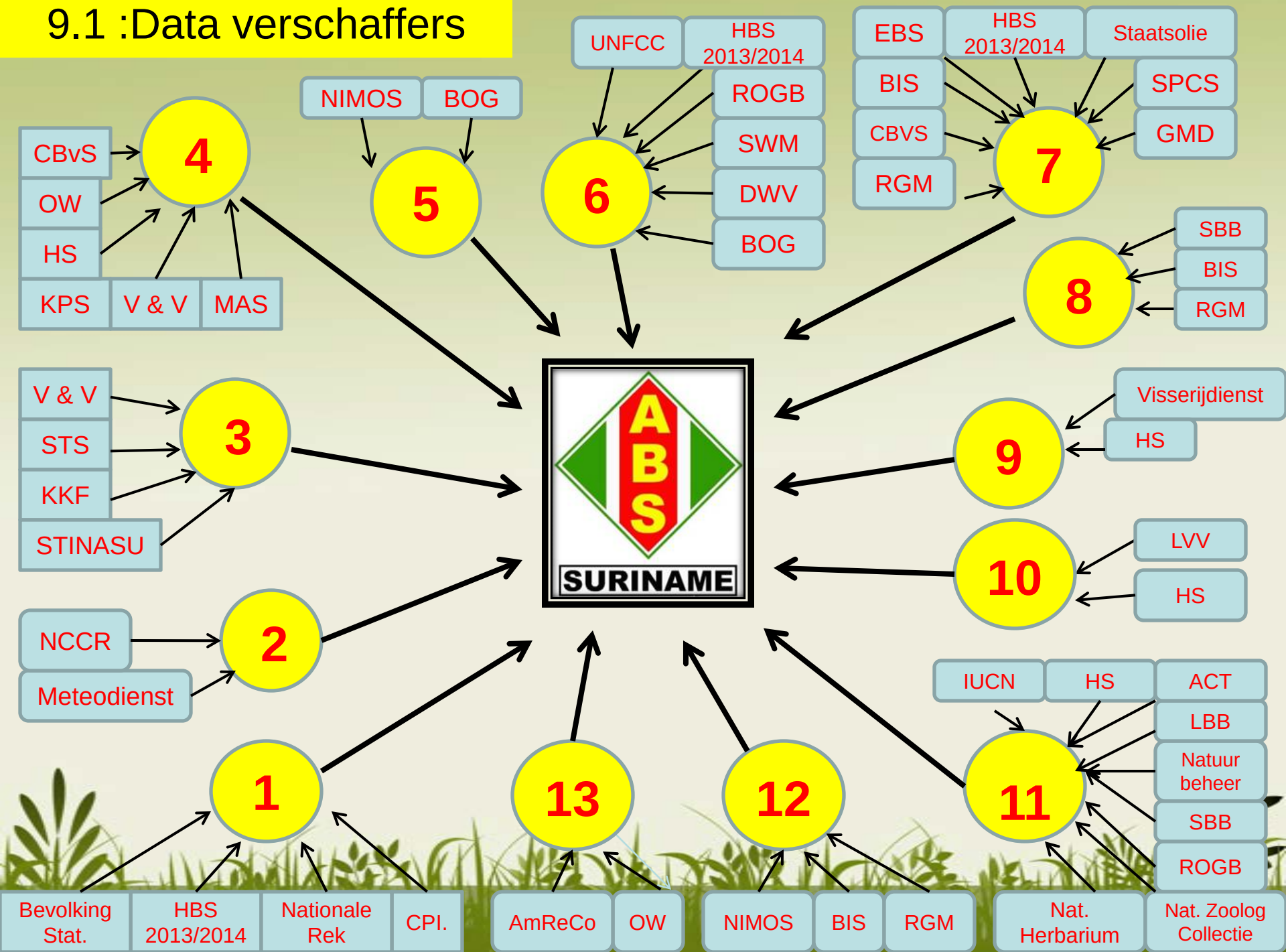
hoofdstuk	Onderwerp	Periode	Indicatoren							Grafieken						
			1 ^e	2 ^e	3 ^e	4 ^e	5 ^e	6 ^e	7 ^e	1 ^e	2 ^e	3 ^e	4 ^e	5 ^e	6 ^e	7 ^e
			1995-2000	1999-2003	2000-2006	2004-2009	2008-2010	2009-2013	2011-2015	1995-2000	1999-2003	2000-2006	2004-2009	2008-2010	2009-2013	2011-2015
1	Demografische en Socio-economische achtergrond		4	4	6	5	5	17	13	-	-	2	1	2	6	4
2	Klimaat en Natuurrampen		7	4	5	5	5	8	12	-	1	1	2	2	2	2
3	Toerisme		6	9	5	4	5	9	7	-	3	4	4	4	4	4
4	Transport		3	4	5	9	7	8	10	-		1	3	1	4	4
5	Milieu en Gezondheid (Afval)		9	9	4	8	8	11	7	-	1	-	-	-	7	3
6	Water (Zoetwater)		4	6	10	8	4	18	18	-	1	1	1	1	8	3
7	Energie en Mineralen (Energie & Mijnbouw)		8	6	10	14	19	20	26	-	3	4	5	5	8	8
8	Bosbouw		6	4	7	8	7	13	13	-	1	1	1	1	3	1
9	Hulpbronnen van het kustgebied		3	5	5	5	4	8	9	-	-	1	1	1	2	1
10	Landgebruik en Landbouw		4	6	4	5	5	12	10	-	-	1	1	1	4	4
11	Biodiversiteit		5	5	6	4	3	26	33	-	-	-	-	-	2	3
12	Lucht		6	3	-	-	-	15	4	-	-	-	-	-	6	3
13	Afval		-	-	-	-	-	7	5	-	-	-	-	-	2	3
Totaal			65	65	67	67	72	172	167	0	10	16	19	18	58	43

9: Data verschaaffers

(meer dan 50 stakeholders)

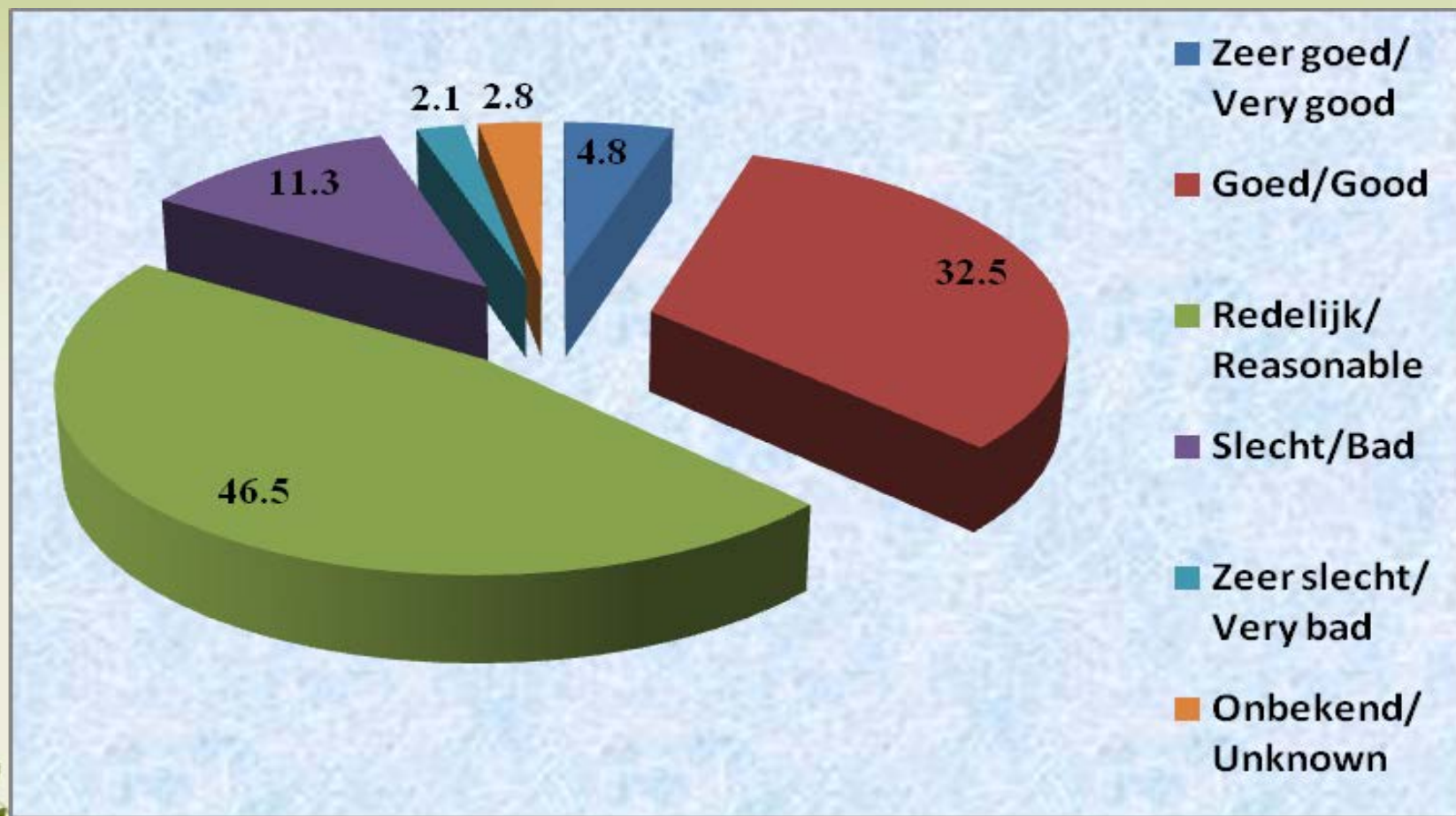
Hoofd-stuk	Topic	Data verschaaffers
1	Demografische en Socio-economische Achtergrond	- ABS Huishoud Budget Onderzoek 2013/2014 (HBS2013/2014), - ABS- Nationale Rekeningen(NR), - ABS -Bevolking statistieken (BEV) & ABS – Consumenten Prijs Index (CPI)
2	Klimaat en Natuurrampen	- Meteorologische dienst - Nationaal Coördinatiecentrum voor Rampenbeheersing (NCCR)
3	Toerisme	- ABS- Verkeer & Vervoer statistieken (V&V), Stichting Toerisme Suriname (STS) - Stichting Natuurbehoud Suriname (STINASU) - Kamer van koophandel en Fabrieken (KKF)
4	Transport	- ABS- Verkeer & Vervoer statistieken (V&V) , ABS- Handelsstatistieken (HS) - Centrale Bank van Suriname (CBvS), Korps Politie Suriname (KPS) , - Openbare Werken (OW) , Maritieme Autoriteit Suriname (MAS), - Luchtvaartdienst & CASAS
5	Milieu en Gezondheid	- Bureau Openbaar Gezondheidszorg (BOG), - Nationaal Instituut voor Milieu en Ontwikkeling in Suriname (NIMOS)
6	Water	- Surinaamse Waterleiding Maatschappij (SWM), Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen- afdeling Dienst Watervoorziening (DWV), - ABS Huishoud Budget Onderzoek 2013/2014 (HBS2013/2014), - Ministerie van Ruimtelijke Ordening Grond en Bosbeheer (ROGB) - Bureau Openbaar Gezondheidszorg (BOG)
7	Energie en Mineralen	- N.V. Energiebedrijven Suriname (EBS), Staatsolie, Staatsolie Power Company Suriname (SPCS), Bauxiet Instituut Suriname (BIS), - ABS Huishoud Budget Onderzoek 2013/2014 (HBS2013/2014), Rosebel Goldmines, - Centrale Bank van Suriname (CBvS) , - Min. van Natuurlijke Hulpbronnen, Geologisch Mijnbouwkundige Dienst (GMD)
8	Bosbouw	- Stichting voor Bosbeheer en Bostoezicht (SBB), - Ministerie van Ruimtelijke Ordening Grond en Bosbeheer ROGB
9	Hulpbronnen van het kustgebied	- Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij- Visserijdienst
10	Landgebruik en landbouw	- Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij LVV, - ABS- Handelsstatistieken (HS)
11	Biodiversiteit	- Ministerie van Ruimtelijke Ordening Grond en Bosbeheer (ROGB)- Dienst 's Lands Bosbeheer, afdeling Natuurbeheer (LBB), - Stichting voor Bosbeheer en Bostoezicht (SBB), - Nationaal Herbarium Suriname (NHB), - Nationale Zoologische Dienst Suriname (NZDS), ABS- Handelsstatistieken (HS)
12	Lucht	- Bauxiet Instituut Suriname (BIS), Rosebel Goldmines & - Nationaal Instituut voor Milieu en Ontwikkeling in Suriname (NIMOS)
13	Afval	- Ministerie van Openbare Werken (OW)-(afd. Vuil en verwerking) & - Amazone Recycling Company (AmReCo)

9.1 :Data verschaaffers

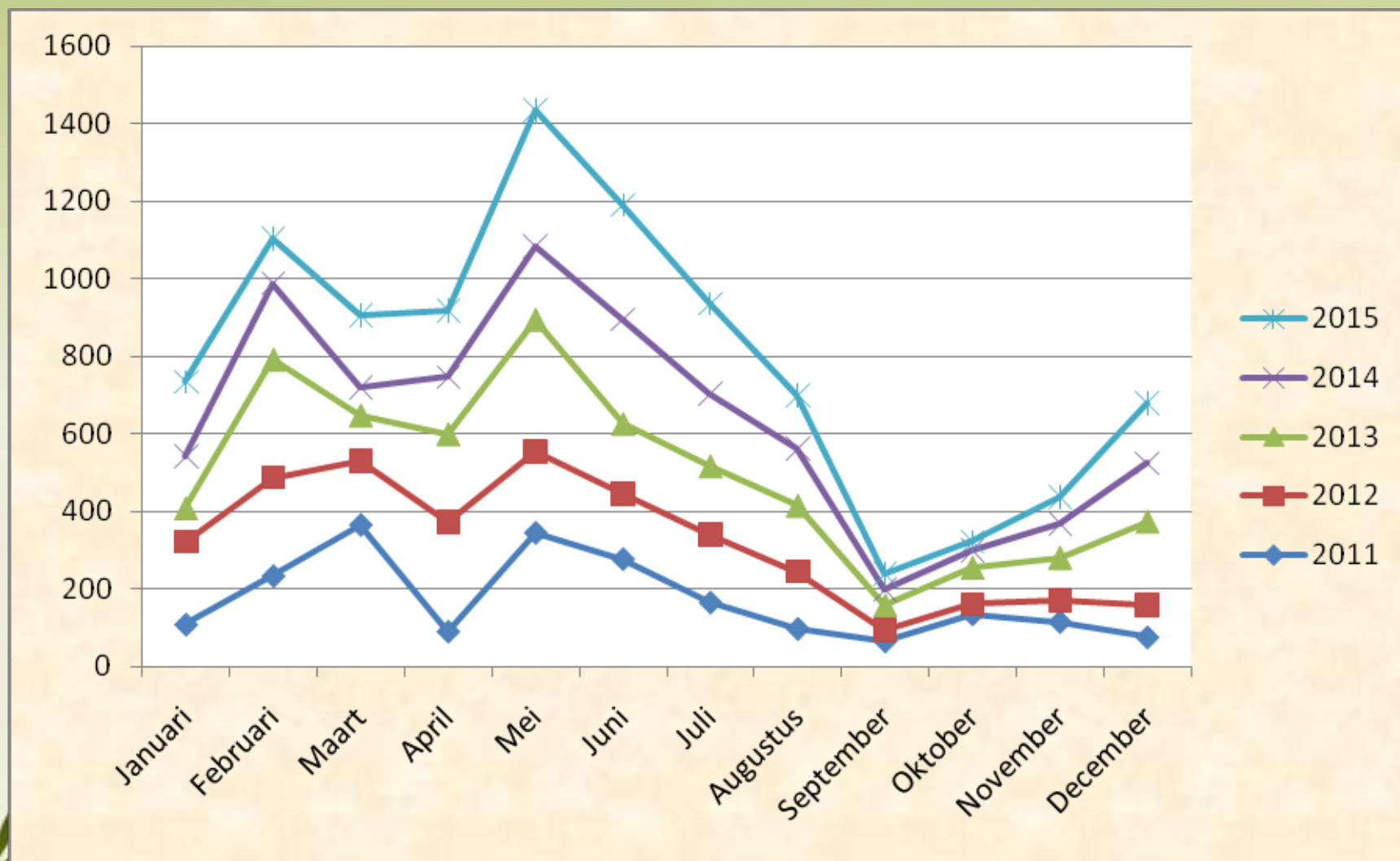

10. Geselecteerde Resultaten

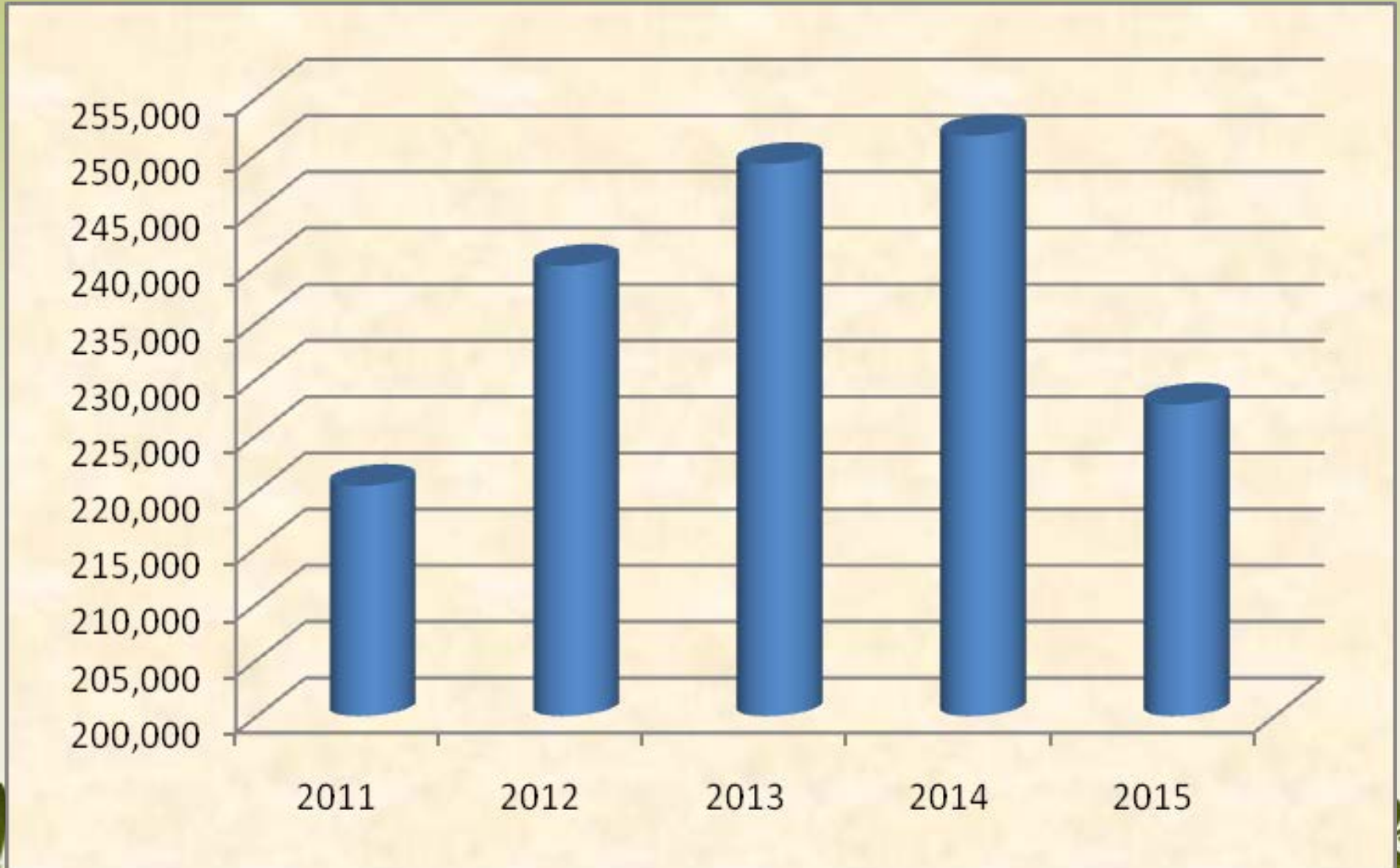
Grafiek 1.3: Huishoudens naar staat van het woonverblijf, 2013/2014

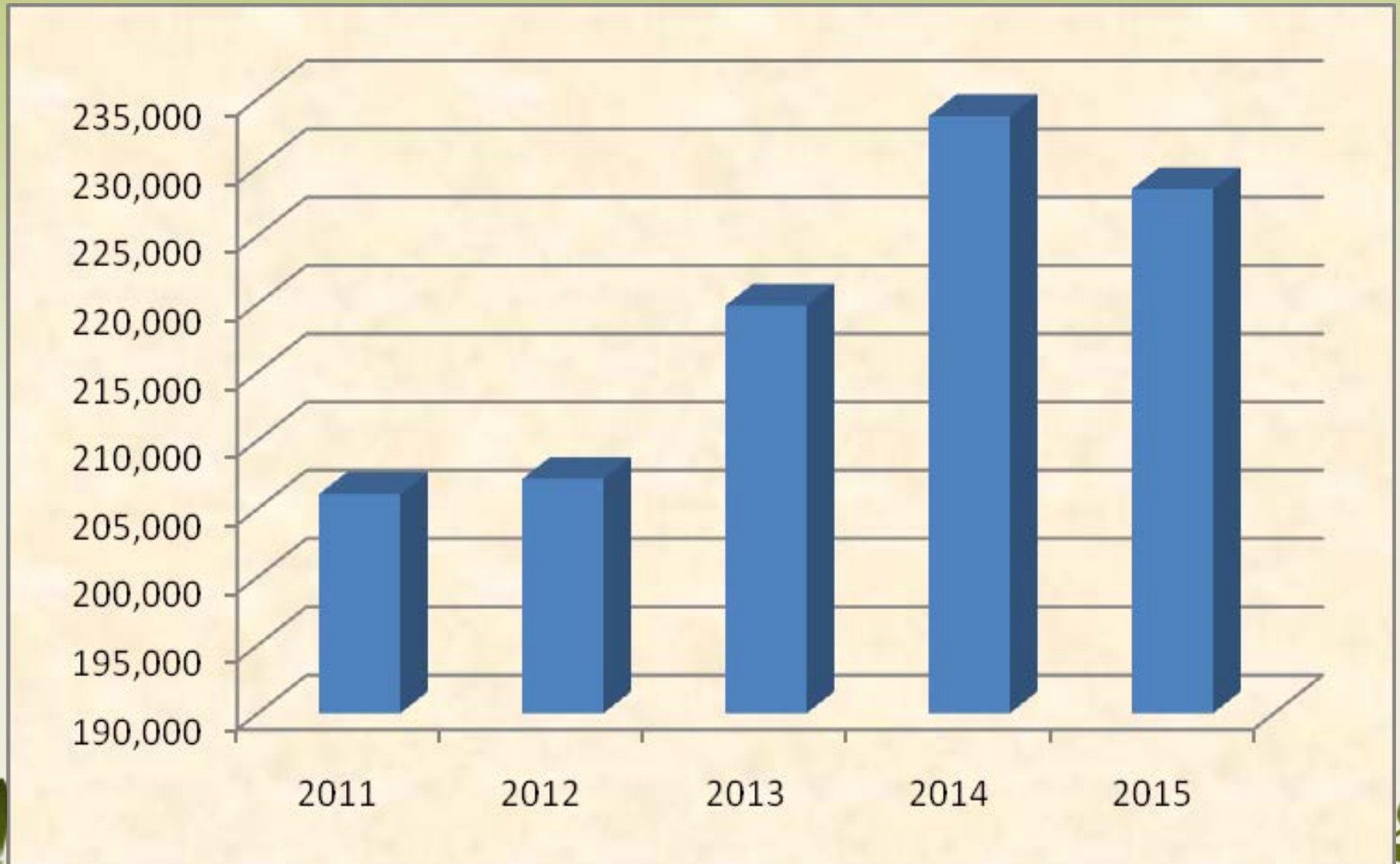
Grafiek 2.1: Gemiddelde maand totalen van de neerslag (mm) in Suriname, 2011-2015

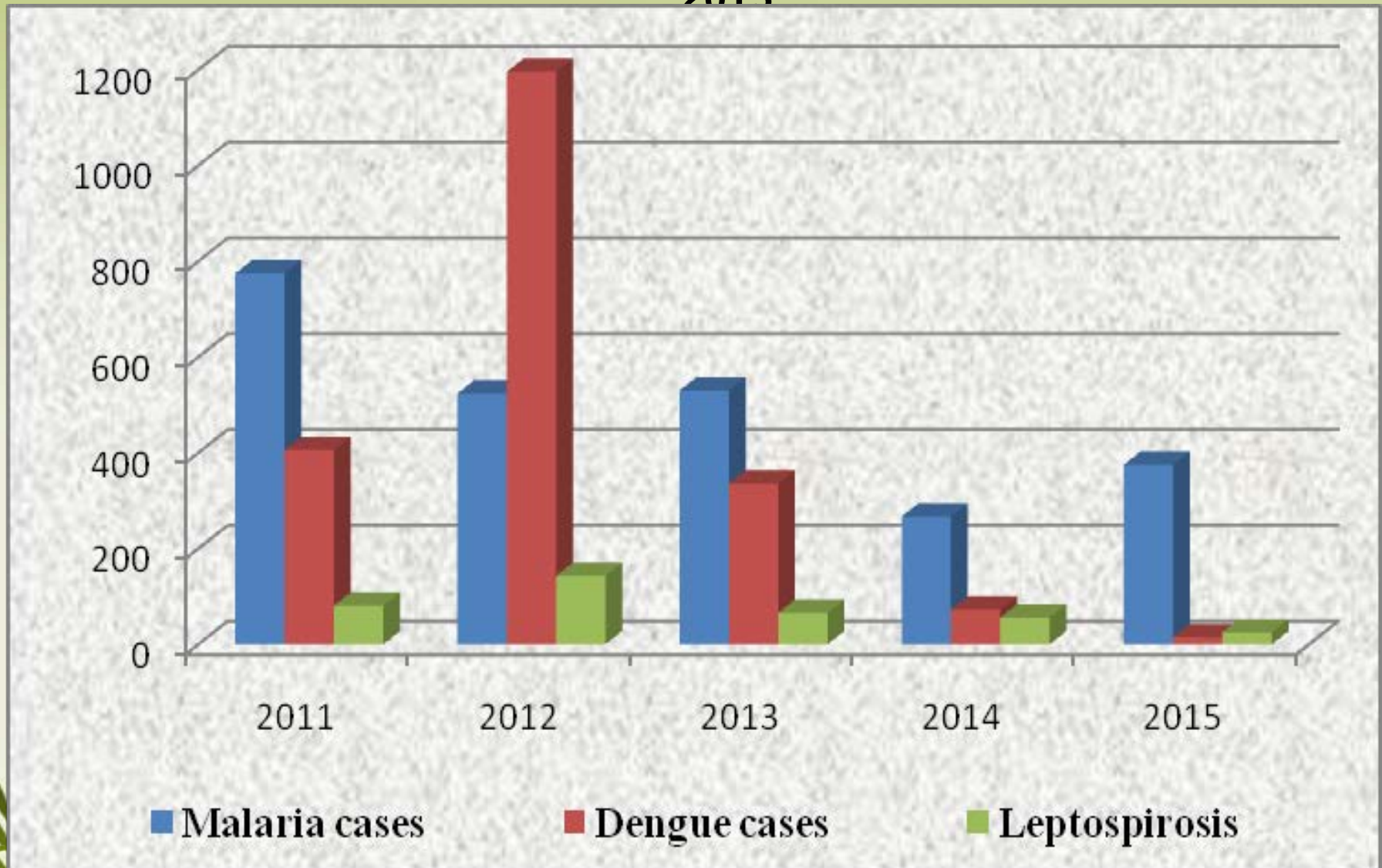
Grafiek 3.1: Totaal aantal aangekomen toeristen, 2011-2015

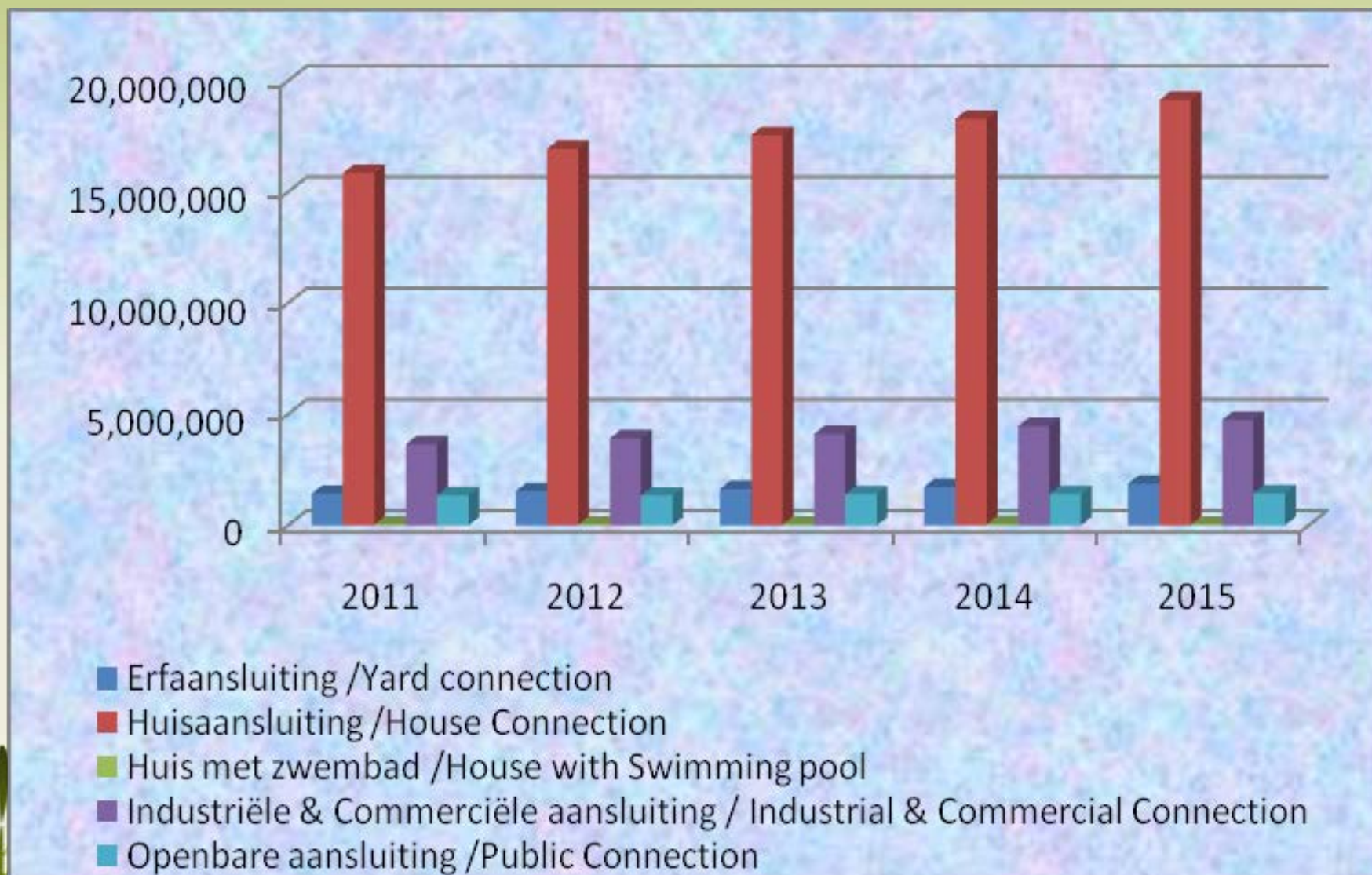
Grafiek 4.1 : Aantal verzekerde motorrijvoertuigen, 2011-2015

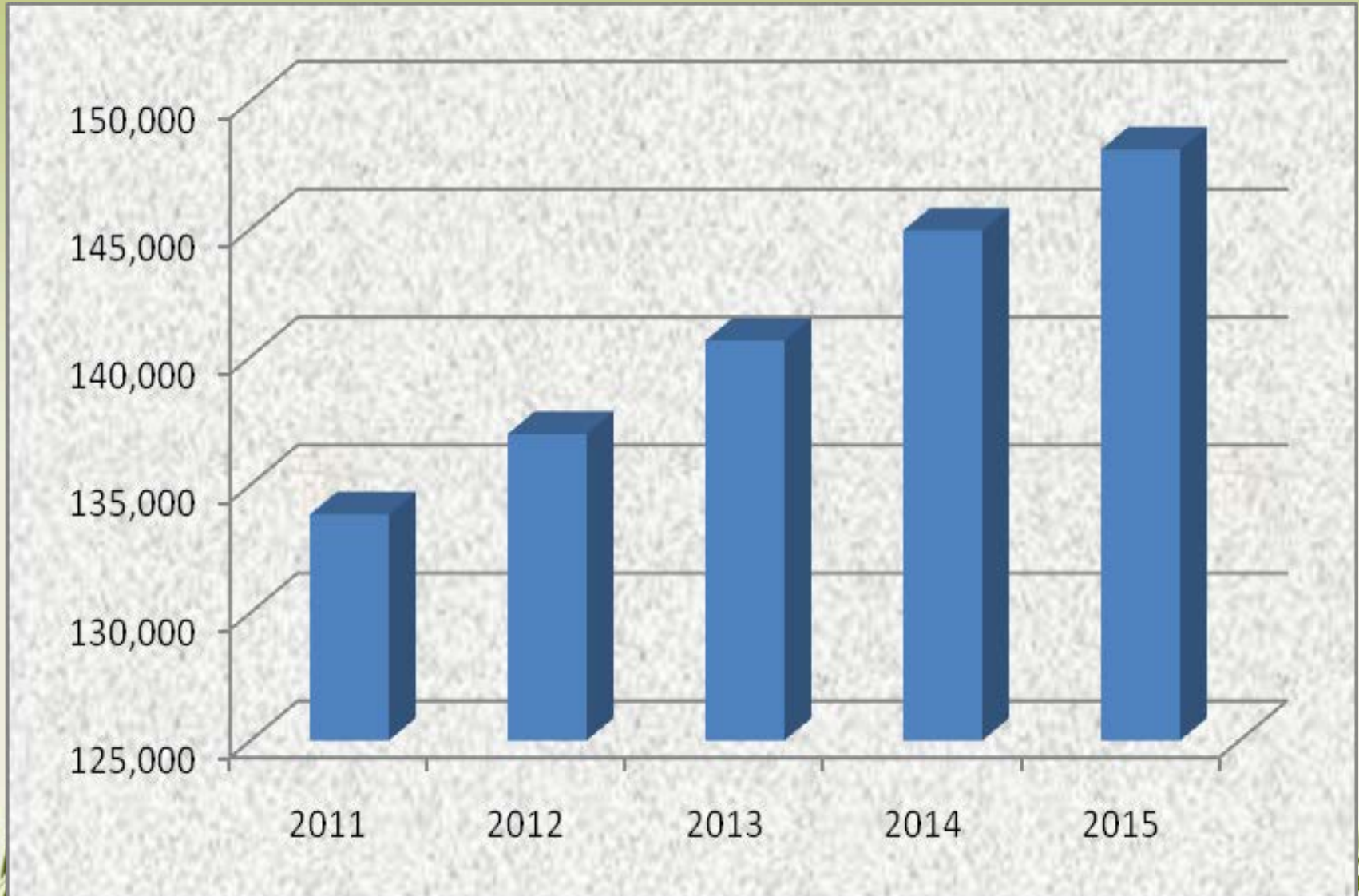
Grafiek 5.1: Totaal aantal gemelde Malaria, Dengue en Leptospirosis gevallen (opgenomen in het ziekenhuis), 2011-2015

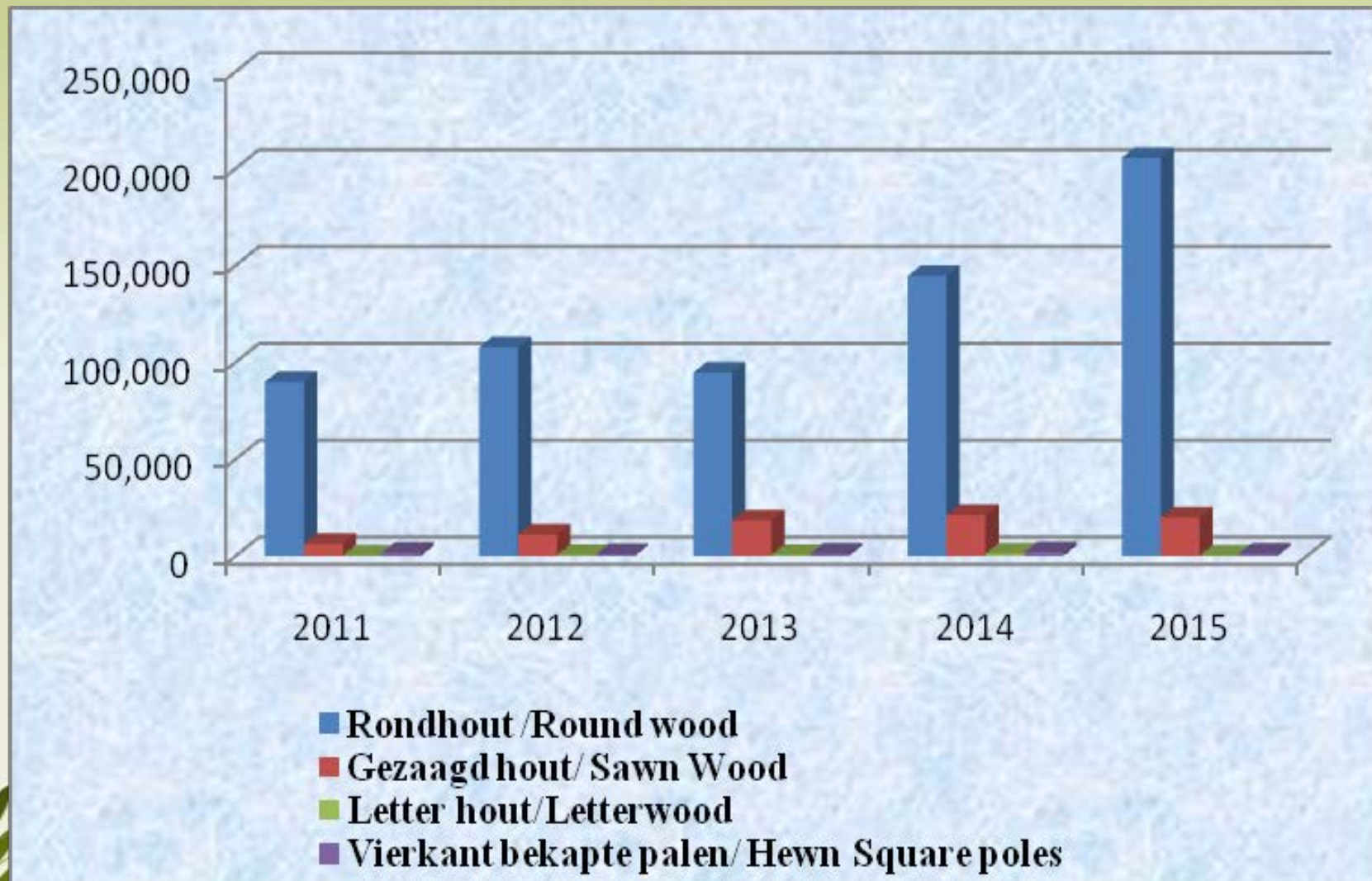
Grafiek 6.1: Waterconsumptie SWM totale verzorgingsgebied (in m³), 2011-2015

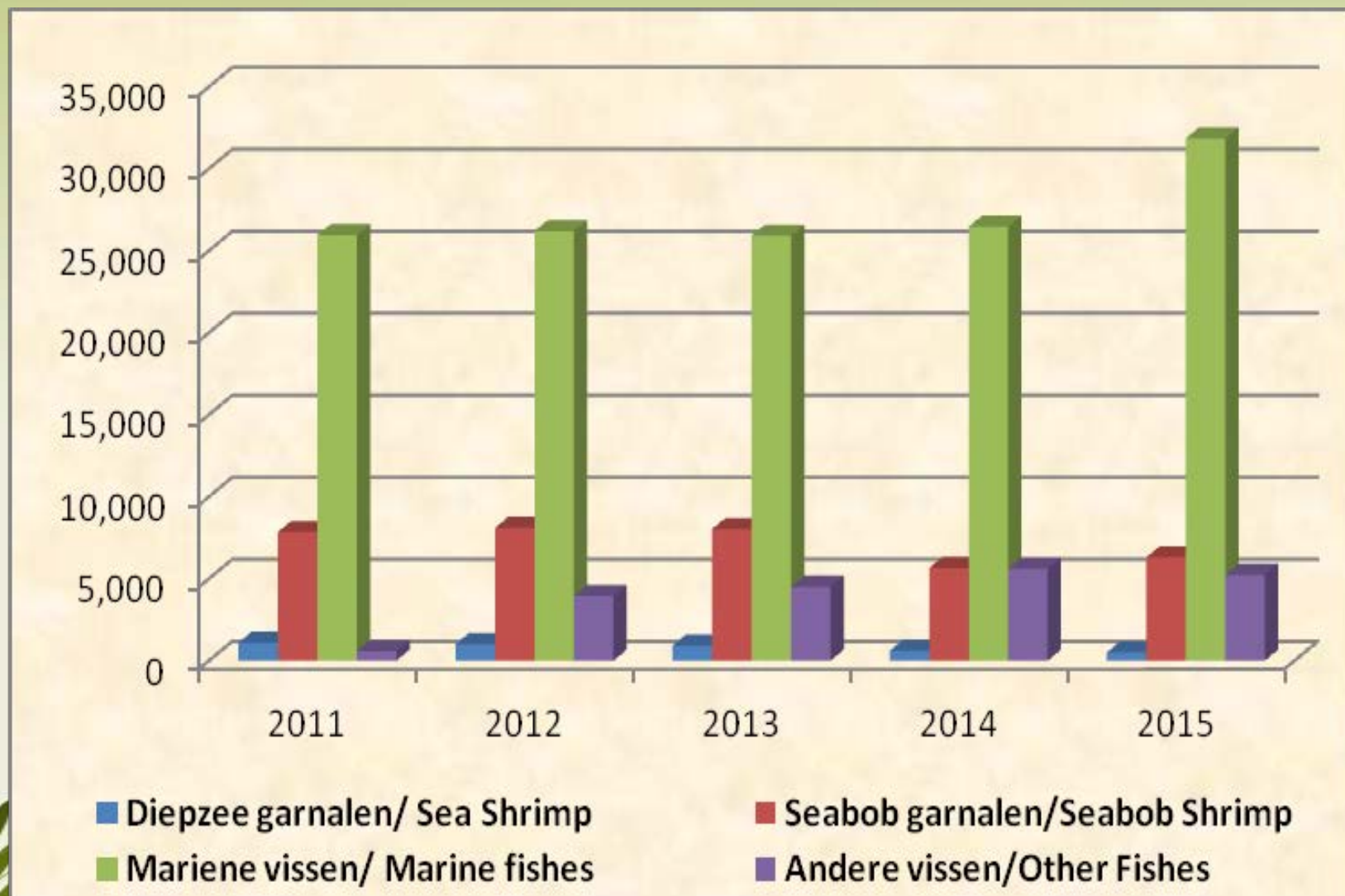
Grafiek 7.1: Aantal EBS aansluitingen, 2011-2015

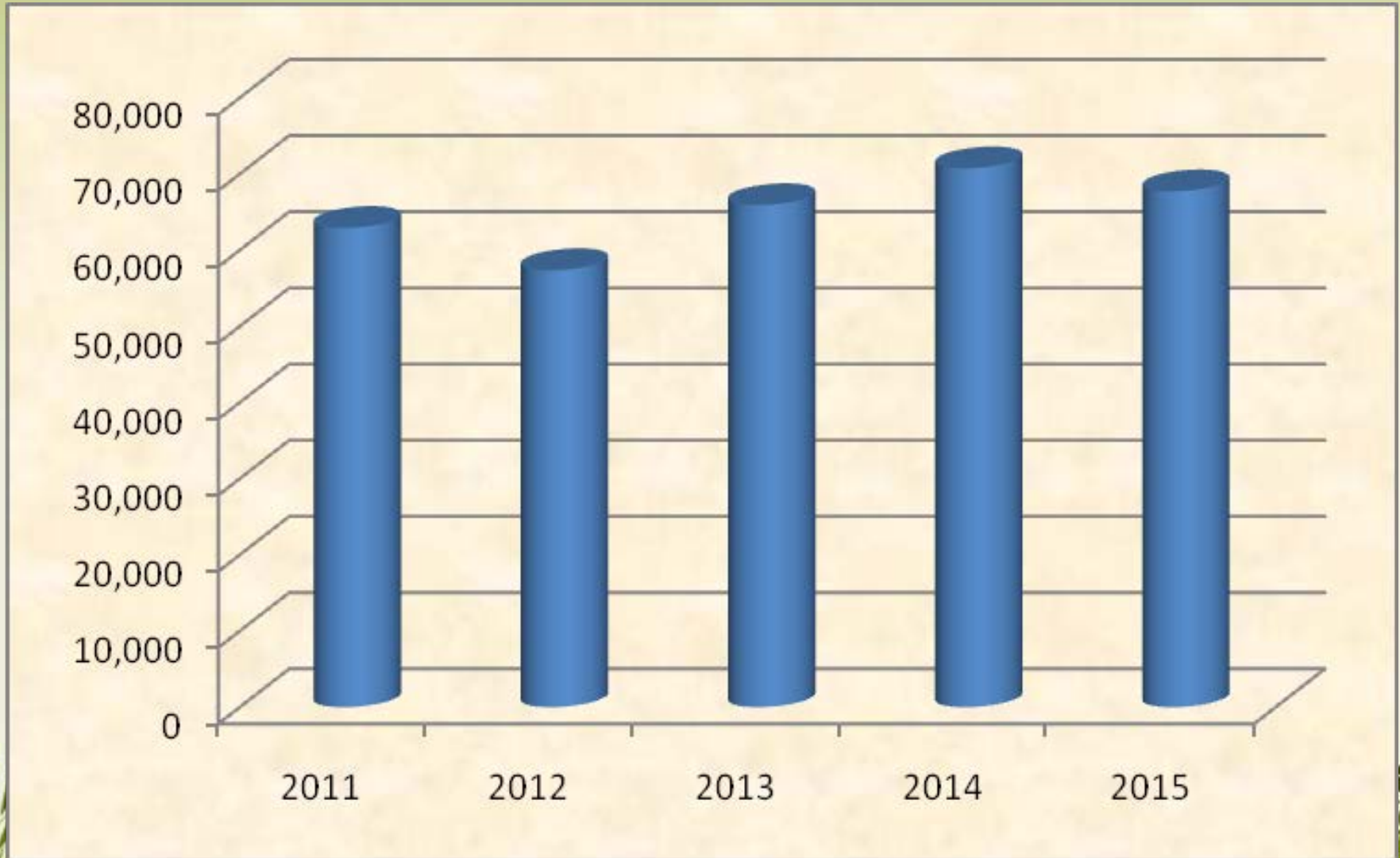
Grafiek 8.1: Overzicht van houtexporten naar assortiment in m³, 2011-2015

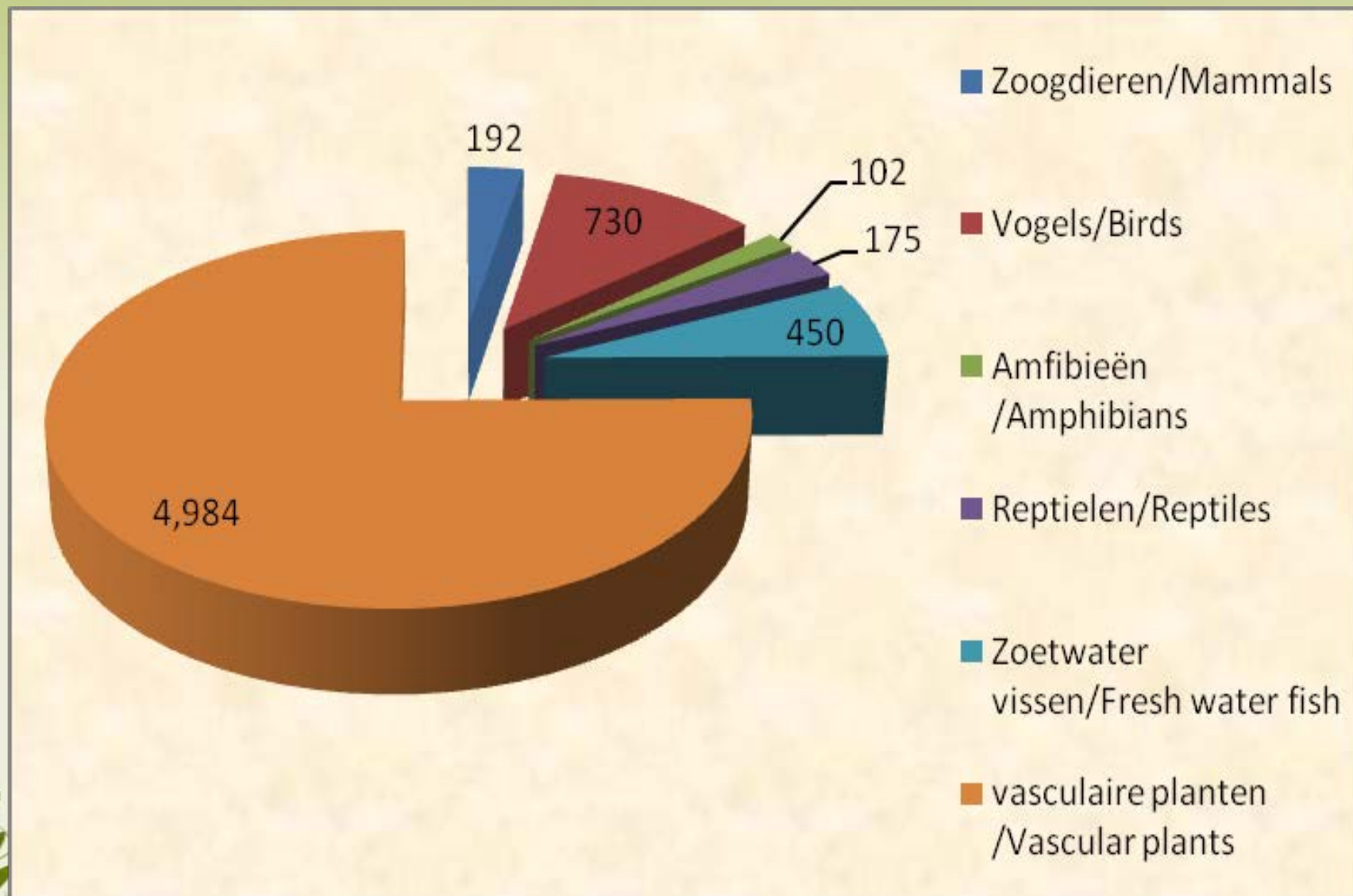
**Grafiek 9.1 : Visvangsten naar soort visserij (in tonnen),
2011-2015**

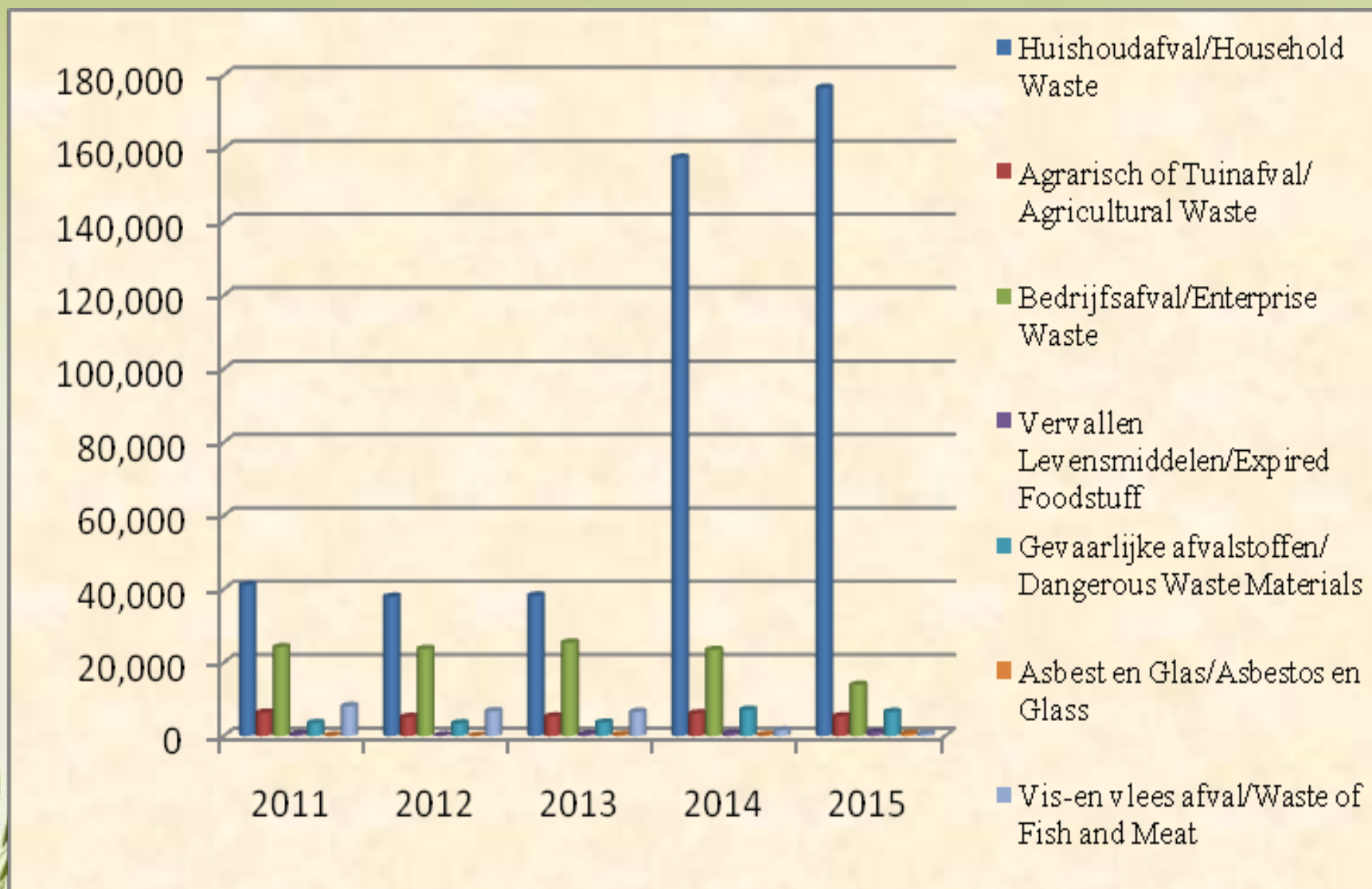
Grafiek 10.1: Beplant areaal van landbouwgewassen (in ha.) in Suriname, 2011-2015

Grafiek 11.1: Aantal soorten in Suriname, 2012

Grafiek 13.1: Hoeveelheid gestort afval in m³, 2011- 2015

11: Uitdagingen

- Voor sommige SDGs is er geen data beschikbaar. Er is een speciale survey nodig. Hetzelfde geldt ook voor sommige CARICOM Core set indicators en de FDES 2013 indicators.
- Gebrek aan financiële en human resources maakt het vaak moeilijk om “specialized” surveys te houden.
- Training m.b.t. de metadata en het verzamelen van data voor de SDGs is nodig voor diverse stakeholders, zoals de overheid, de private sector, het ABS, NGOs etc.

12: Kansen en Voordelen

- Er is een goede samenwerking tussen ABS en de UN- organisaties (UNDP/UNICEF/UNFPA). De UNDP en voorheen CIS hebben het mogelijk gemaakt dat ABS de Milieostatistieken workshops heeft gehouden. Ook de laatste twee (2) MS publicatie launches hebben plaatsgevonden dankzij funding van de UNDP.
- ABS krijgt veel ondersteuning van internationale organisaties zoals UNSD en CARICOM dmv trainingen.
- Er is een goede samenwerking tussen het ABS en de verschillende ministeries/instanties.
- **MICS 6 zal een belangrijk databron zijn voor de SDGs.**
- EnvironmentInfo database beschikbaar op de ABS website sinds oktober 2015.
(<http://www.devinfo.org/surinameenvironmentinfo/libraries.aspx/Home.aspx>)

13. Work in Progress/ Toekomstige activiteiten

- **Nationaal:** Oprichting van een Milieustatistieken Commissie.
- **Regional: eindigt in 2017**
- The Regional Public Goods Project: (IDB, UNSD, ECLAC, 11 participating countries from the Caribbean and Latin America): “*Development and Strengthening of Official Environmental Statistics through a Regional Framework in Latin America and the Caribbean*”
- Continued work on the CARICOM Core Indicators.
- **International: 2017, 4e in Praag**
- Participate in the UNSD-led Expert Group on Environment Statistics.

14.Closing Remarks/Slotopmerkingen

- **The first publication (2002) contained**
- **13 chapters / 61 Tables/ 0 Graphs /60 pages and No basic descriptions per chapter and table.**
- **The most recent (2016) publication: 13 chapters / 167 Tables/ 42 Graphs /17 figures/ 202 pages and Basic descriptions per chapter and per table.**
- **But there is still room to expand and improve especially in light of new data demands that will emanate from the SDG targets and climate change discussions.**

Without better environment
Statistics and indicators the
environment will be to some
extent 'out of sight, out of
mind'

**Thank you
Bedankt**